

3. Shrnutí základních ukazatelů dočasné pracovní neschopnosti v ČR za 1. pololetí 2017

Průměrný počet nemocensky pojištěných za 1 pol. 2017 činil celkem 4 632,1 tis. osob, z čehož 51,8 % tvořili muži a 48,2 % ženy. Průměrný počet nemocensky pojištěných **žen** meziročně vzrostl z 2 227,3 tis. osob v 1. pol. 2016, na 2 280,3 tis. osob v 1. pol. 2017 (tj. o 2,4 %). Průměrný počet nemocensky pojištěných **mužů** meziročně stoupl z 2 312,2 tis. osob v 1. pol. 2016 na 2 351,8 tis. osob v 1. pol. 2017 (tj. o 1,7 %). **Podíl mladistvých** (tj. nemocensky pojištěných osob do 18 let) na celkovém počtu nemocensky pojištěných meziročně vzrostl ze 3,9 tis. osob v 1. pol. 2016 na 4,9 tis. v 1. pol. 2017. **Průměrný počet dobrovolně nemocensky pojištěných osob samostatně výdělečně činných (OSVČ)** oproti 1. pol. 2016 (88,6 tis. osob) mírně poklesl na 88,1 tis. osob v 1. pol. 2017 (tj. o 0,6%).

Absolutní počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti se meziročně zvýšil z 876,5 tis. případů v 1 pol. 2016 na 944,7 tis. případů v 1 pol. 2017 (tj. o 7,8 %). Z celkového počtu tvořily případy dočasné pracovní neschopnosti mužů 47 %, na ženy tedy připadalo 53 % nově hlášených případů, přestože podíl žen na celkovém počtu pojištěných osob činil skoro 49 %. V 1. pol. 2017 dosáhl podíl nemocí na počtu všech nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti 89,1 %, další 2,6 % připadá na pracovní úrazy a 8,3 % na ostatní úrazy. **Absolutní počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti žen** se meziročně zvýšil z 462,1 tis. případů na 500,6 tis. případů v 1. pol. 2017 (tj. o 8,3 %) u **mužů** se počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti meziročně zvýšil ze 414,3 tis. případů v 1. pol. 2016 na 444,1 tis. případů v 1. pol. 2017 (tj. o 6,5 %). **Nejvíce** nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti z celkového počtu v České republice bylo hlášeno v Praze (209,1 tis. případů), Morvskoslezském kraji (99,8 tis. případů) a ve Středočeském kraji (93,6 tis. případů), naopak **nejméně** nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti bylo v Karlovarském kraji (20 tis. případů) a Libereckém kraji (36,7 tis. případů). Na tomto místě je nutné připomenout, že třídění dočasné pracovní neschopnosti dle krajů a okresů vychází z údaje o sídle útvaru, který vede evidenci mezd u zaměstnavatele osoby, která je v pracovní neschopnosti.

Legislativní změny, které často počet případů pracovní neschopnosti přímo ovlivňují, nejvíce působí právě na případy pracovní neschopnosti pro nemoc, počty případů pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy jsou jimi ovlivněny méně. Legislativní úpravy ve vyplácení dávek nemocenského se nejvíce projevují v četnosti případů méně závažných a krátkodobých pracovních neschopností, například u nemoci dýchacích cest (běžná nachlazení, záněty horních cest dýchacích apod.). Tato onemocnění patrně lidé častěji řeší jiným způsobem, než návštěvou lékaře a vystavením rozhodnutí o pracovní neschopnosti. Vzhledem k tomu, že od roku 2008, resp. 2009, za první tři dny pracovní neschopnosti nepřísluší zaměstnanci náhrady mzdy nebo platu (tzv. karenční doba), v některých případech lidé raději využijí dovolenou nebo nemoc takzvaně „přechodí“. Někteří zaměstnavatelé také v rámci zaměstnaneckých výhod nabízí kromě řádné dovolené ještě několik „indispozičních“ dní v roce (tzv. sick days) či umožňují práci z domova.

Počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců meziročně vzrostl z 19,3 případů v 1. pol. 2016 na 20,4 případů v 1. pol. 2017 (tj. o 5,7 %), z celkového počtu bylo u **mužů** hlášeno 18,9 případů, u **žen** 22 případů. V 1. pol. 2017 bylo zapříčiněno 18,2 nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti **nemocí**, 0,5 případů **pracovními úrazy** a 1,7 případů **ostatními úrazy**. Z celorepublikového počtu bylo **nejvíce** nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců hlášeno v Libereckém kraji (24,3 případů) a **nejméně** případů v Praze (16,7).

Počet kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti meziročně vzrostl 36 787 z tis. prostonaných dnů v 1. pol. 2016 na 38 709 tis. prostonaných dnů v 1. pol. roce 2017 (tj. o 5,2 %). **Ženy** prostonaly 20 125 tis. dnů, o 3 568 tis. dnů více než **muži**, kteří prostonali 17 570 tis. dnů. V celkovém počtu kalendářních dnů

dočasné pracovní neschopnosti bylo zahrnuto 33 259 tis. prostonaných dnů pro **nemoc**, 1 343 tis. dnů pro **pracovní úraz** a 4 107 tis. prostonaných dnů pro **ostatní úrazy**.

Průměrná délka trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti se meziročně snížila ze 42 dní v 1. pol. 2016 na 41 dní v 1. pol. 2017, průměrná délka trvání dočasné pracovní neschopnosti se snížila o 1 den. Průměrná délka trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti z důvodu **nemoci** byla 39,5 dní, z důvodu **pracovního úrazu** 54,3 dní a z důvodu **ostatních úrazů** 52,4 dní. Praha si zachovává s přehledem pozici kraje s **nejkratší průměrnou délkou trvání 1 případu** dočasné pracovní neschopnosti (37,2 dnů), **nejdéle na tzv. neschopence** byli pojištěnci ve Zlínském kraji, kde průměrná délka 1 případu dočasné pracovní neschopnosti trvala 48,2 dnů, byla tedy zhruba o 7,2 dnů delší než **celorepublikový průměr**, který činil 41 dnů. Průměrná délka trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti **žen** trvala 42,2 dnů, **muži** 39,6 dnů.

Průměrné procento pracovní neschopnosti udává, kolik ze 100 pojištěnců je průměrně každý den v pracovní neschopnosti pro nemoc či úraz. Zohledňuje, jak celkový počet případů pracovní neschopnosti (jak často lidé do pracovní neschopnosti nastupují), tak i průměrné trvání jednoho případu pracovní neschopnosti (jak dlouho v pracovní neschopnosti zůstávají). **Průměrné procento pracovní neschopnosti v 1. pol. 2017** oproti stejnému období v loňském roce **stouplo** a jeho úroveň dosáhla **na hodnotu 4,6** (v 1. pol. 2016 činila jeho hodnota 4,5). **Nejvyšší hodnoty** průměrného procenta pracovní neschopnosti byly zaznamenány ve Zlínském kraji (5,7), Moravskoslezském kraji (5,6) a Jihočeském kraji (5,5). V Praze byla v 1. pol. 2017 díky relativně nízkému počtu případů pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců a krátké průměrné době trvání dočasné pracovní neschopnosti **nejnižší hodnota** průměrného procenta pracovní neschopnosti (3,4).

V 1. pol. 2017 v České republice v důsledku dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz **denně chybělo na svých pracovištích** 213,9 tis. pojištěnců, což ve srovnání se stejným obdobím v loňském roce (202,1 tis. pojištěnců) bylo o 11,8 tis. pojištěnců více (v 1. pol. 2017 97,1 tis. **muži**, **ženy** 116,8 tis.). Z celkového počtu chybělo na pracovištích 183,8 tis. pojištěnců **pro nemoc**, 7,4 tis. pojištěnců **pro pracovní úraz** a 22,7 tis. pojištěnců **pro ostatní úrazy**.

Tabulka č. 1: Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz dle územního členění v ČR za 1. pol. 2017

Území	Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti (v tis.)	Kalendářní dny pracovní neschopnosti (v tis.)	Nově hlášené případy pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců	Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	Průměrná délka trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	Průměrný denní stav dočasné pracovní neschopnosti (v tis.)
Hl. m. Praha	209,1	7 775,2	16,7	3,4	37,2	43,0
Středočeský kraj	93,6	3 643,9	21,6	4,6	38,9	20,1
Jihočeský kraj	53,1	2 272,8	23,3	5,5	42,8	12,6
Plzeňský kraj	54,0	2 029,4	24,5	5,1	37,6	11,2
Karlovarský kraj	20,0	749,3	23,2	4,8	37,5	4,1
Ústecký kraj	60,1	2 507,1	21,3	4,9	41,7	13,9
Liberecký kraj	36,7	1 384,6	24,2	5,1	37,8	7,6
Královéhradecký kraj	43,9	1 677,0	22,5	4,7	38,2	9,3
Pardubický kraj	42,8	1 752,9	21,7	4,9	41,0	9,7
Kraj Vysočina	39,5	1 693,9	22,3	5,3	42,9	9,4
Jihomoravský kraj	98,9	4 149,0	20,2	4,7	42,0	22,9
Olomoucký kraj	46,4	2 086,6	19,9	4,9	45,0	11,5
Zlínský kraj	46,8	2 256,6	21,3	5,7	48,2	12,5
Moravskoslezský kraj	99,8	4 730,5	21,5	5,6	47,4	26,1
ČR celkem	944,7	38 708,7	20,4	4,6	41,0	213,9

